

Zaak C-325/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

22 juli 2020

Verwijzende rechter:

Conseil d'État (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeschikking:

15 juli 2020

Verzoekende partij:

[OMISSIS]

Conseil national des centres commerciaux

Verwerende partij:

Premier ministre

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance

Ministre de la cohésion des territoires et des relations avec les collectivités territoriales

---

De CONSEIL D'ÉTAT

afdeling
rechtspraak

[OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS]

Gezien de volgende procedures:

1. Onder nr. 431703, [OMISSIS]

[OMISSIS] [Or. 2]

[OMISSIS]

[OMISSIS] [het beroep is verworpen]

[OMISSIS]

2. De Conseil national des centres commerciaux (Nationale Raad van winkelcentra) verzoekt de Conseil d'État bij een beknopt verzoekschrift en een aanvullende memorie, ingeschreven op 17 juni en 17 september 2019 bij het secretariaat van de afdeling rechtspraak van de Conseil d'État onder nr. 431724 om:

1°) besluit nr. 2019-331 van 17 april 2019 betreffende de samenstelling en de werking van de departementale commissies voor ruimtelijke ordening met betrekking tot bedrijven en aanvragen van een bedrijfsvergunning nietig te verklaren wegens bevoegdheidsoverschrijding;

[OMISSIS] [Or. 3]

De Conseil national des centres commerciaux betoogt:

- dat het bestreden besluit onrechtmatig is, aangezien het is vastgesteld op grond van artikel L. 752-6 van de code de commerce, zoals gewijzigd bij artikel 166 van de wet van 23 november 2018, dat ongrondwettig is;

- dat artikel L. 752-6 van de code de commerce, zoals gewijzigd bij artikel 166 van de wet van 23 november 2018, en artikel R. 752-6 van dat wetboek, zoals gewijzigd bij artikel 4 van het bestreden besluit, dat is vastgesteld ter uitvoering daarvan, economische testcriteria invoeren die in strijd zijn met artikel 49, lid 5, VWEU en artikel 14 van de dienstenrichtlijn;

- dat artikel L. 751-2 van de code de commerce, zoals gewijzigd bij artikel 163 van de wet van 23 november 2018, en de artikelen 1 tot en met 3 van het bestreden besluit, die zijn vastgesteld ter uitvoering daarvan, in strijd zijn met artikel 14, lid 6, van de dienstenrichtlijn, voor zover zij bepalen dat er gekwalificeerde vertegenwoordigers van het bedrijfsleven zitting hebben in de departementale commissies van ruimtelijke ordening met betrekking tot bedrijven.

In een verweerschrift, ingeschreven op 5 juni 2020, heeft de minister van Economische Zaken en Financiën geconcludeerd tot afwijzing van het verzoek. Hij betoogt dat de door het Centre national des centres commerciaux aangevoerde middelen ongegrond zijn.

[OMISSIS]

3. Onder nr. 433921 [OMISSIS]

[OMISSIS]

[OMISSIS] [Or. 4]

[OMISSIS] [het beroep is verworpen]

Gelet op:

- [OMISSIS];

- het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;

- richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt;

- het Franse wetboek van koophandel;

[OMISSIS]

Overwegende hetgeen volgt:

1. [Het] onder [nummer] [OMISSIS] 431724 ingeschreven [verzoekschrift], ingediend door [OMISSIS] de Conseil national des centres commerciaux, [is] gericht tegen het besluit van 17 april 2019 betreffende de samenstelling en de werking van de departementale commissies voor ruimtelijke ordening met betrekking tot bedrijven en aanvragen van een bedrijfsvergunning. Voorts is het onder nr. 433921 ingeschreven verzoekschrift [OMISSIS] [het beroep is verworpen].

Vorderingen tot nietigverklaring van het bestreden besluit [Or. 5]

[OMISSIS]

2. [OMISSIS]

3. [OMISSIS]

[Door de minister van Economische Zaken en Financiën [OMISSIS] opgeworpen exceptie van niet-ontvankelijkheid – Regelmatigheid van de raadpleging van de Conseil d'État – Geen invloed op de prejudiciële vraag]

Artikelen betreffende de departementale commissies voor ruimtelijke ordening met betrekking tot bedrijven

4. Artikel L. 751-2 van de code de commerce bepaalt de samenstelling van de departementale commissie voor ruimtelijke ordening met betrekking tot bedrijven. In de versie van artikel 163 van de loi du 23 novembre 2018 portant évolution du logement, de l'aménagement et du numérique (wet van 23 november 2018 betreffende de ontwikkeling van huisvesting, ruimtelijke ordening en digitalisering) wordt bepaald dat de departementale commissie voor ruimtelijke ordening met betrekking tot bedrijven, naast de door haar aangewezen verkozen

ambtsdragers en geschoolde personen op het gebied van consumentenzaken, duurzame ontwikkeling en ruimtelijke ordening, ook bestaat uit „II. In de andere departementen dan Parijs, [...] 3° Drie gekwalificeerde personen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen: één aangewezen door de chambre de commerce et d’industrie [kamer van koophandel en industrie], één door de chambre de métiers et de l’artisanat [ambachtskamer] en één door de chambre d’agriculture [landbouwkamer]. [...] / III.- In Parijs, (...) 3° Twee gekwalificeerde personen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen: één aangewezen door de chambre de commerce et d’industrie en één door de chambre de métiers et de l’artisanat [...]”. Het artikel bepaalt voorts: „[...] De commissie hoort eenieder die informatie kan geven betreffende een beslissing of advies. De door de chambre de commerce et d’industrie en de chambre de métiers et de l’artisanat aangewezen personen, die geen stemrecht hebben, geven een uiteenzetting over de stand van het bedrijfsleven in het betreffende verzorgingsgebied en de impact van het project op het bedrijfsleven. [...]”. De artikelen 1 tot en met 3 van het bestreden besluit zijn vastgesteld ter uitvoering van deze nieuwe bepalingen. Artikel 1 wijzigt artikel R. 751-1 van de code de commerce, om de duur van het mandaat van gekwalificeerde personen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen, vast te stellen. Artikel 2 brengt in artikel R. 751-3 van de code de commerce, waarin de samenstelling wordt geregeld van de departementale commissie voor ruimtelijke ordening met betrekking tot bedrijven voor het bijzondere geval dat het verzorgingsgebied van een project voor bedrijfsuitrusting de grenzen [Or. 6] van één enkel departement overschrijdt, de aanpassingen aan die nodig zijn door toevoeging van gekwalificeerde personen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen aan de commissie. Artikel 3 wijzigt artikel R. 751-4 van de code de commerce om de verplichting tot opgave van de uitgeoefende functies en van de belangen van de leden van de commissie uit te breiden tot de leden van de commissie zonder stemrecht, dat wil zeggen tot de gekwalificeerde personen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen. De artikelen 10 en 11 wijzigen de artikelen R. 752-15 en R. 752-16 van de code de commerce om te bepalen dat bij de berekening van het quorum geen rekening wordt gehouden met de gekwalificeerde personen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen.

5. Artikel 14 van de dienstenrichtlijn bepaalt; „De lidstaten stellen de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit op hun grondgebied niet afhankelijk van de volgende eisen: [...] 6) de directe of indirecte betrokkenheid van concurrerende marktdeelnemers, ook binnen raadgevende organen, bij de verlening van vergunningen of bij andere besluiten van de bevoegde instanties, met uitzondering van beroepsorden en van beroepsverenigingen of andere organisaties die in de hoedanigheid van bevoegde instantie optreden; dit verbod heeft geen betrekking op de raadpleging van organisaties zoals kamers van koophandel of sociale partners over andere aangelegenheden dan individuele vergunningsaanvragen, noch op een raadpleging van het grote publiek [...]”. Verzoekers betogen bij wege van exceptie dat de bij de wet van 23 november 2018 aan artikel L. 751-2 van de code de commerce toegevoegde bepalingen in strijd zijn met de bepalingen van artikel 49 VWEU en van artikel 14, punt 6, van de dienstenrichtlijn, zodat de artikelen 1 tot en met 3 van het bestreden besluit onrechtmatig zijn.

6. Krachtens artikel L. 751-1 van de code de commerce geven de departementale commissies voor ruimtelijke ordening met betrekking tot bedrijven een advies, dat bindend is, over aanvragen voor een bedrijfsvergunning. Het antwoord op het door verzoekers aangevoerde middel hangt af van de vraag of artikel 14, punt 6, van de dienstenrichtlijn aldus moet worden uitgelegd, dat het toestaat dat een collegiaal orgaan dat bevoegd is om een advies uit te brengen over de afgifte van een bedrijfsvergunning, mede bestaat uit gekwalificeerde personen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen, wier rol beperkt is tot het geven van een uiteenzetting van de stand van het bedrijfsleven in het betreffende verzorgingsgebied en van de impact van het project op dat bedrijfsleven, zonder deelname aan de stemming over de vergunningaanvraag. Deze vraag, die bepalend is voor de uitkomst van het geding wat de rechtmatigheid van de artikelen 1 tot en met 3 van het besluit van 17 april 2019 betreft, levert een ernstige moeilijkheid op. Bijgevolg dient de zaak overeenkomstig artikel 267 VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden voorgelegd en dient, totdat het Hof uitspraak heeft gedaan, de behandeling van zaak nr. 431724 te worden geschorst voor zover deze strekt tot nietigverklaring van de artikelen 1 tot en met 3 van het bestreden besluit.

[OMISSIS] [Or. 7] [OMISSIS]

[OMISSIS] [Or. 8]

[OMISSIS] [Or. 9] [OMISSIS] [Or. 10] [OMISSIS]

[Ontwikkelingen met betrekking tot de artikelen betreffende de machtiging van onafhankelijke instanties en het aanvraagdossier voor een bedrijfsvergunning – Geen invloed op de prejudiciële vraag]

B E S L U I T:

[OMISSIS] [Or. 11]

Artikel 2: De behandeling van de vorderingen van verzoekschrift nr. 431724 van de Conseil national des centres commerciaux wordt geschorst voor zover daarbij wordt verzocht om nietigverklaring van de artikelen 1 tot en met 3, 10 en 11 van besluit nr. 2019-331 van 17 april 2019 en vorderingen uit hoofde van artikel L. 761-1 van de code de justice administrative (wetboek van bestuursprocesrecht) zijn ingediend, totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie zich heeft uitgesproken over de vraag of artikel 14, punt 6, van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt aldus moet worden uitgelegd, dat het zich er niet tegen verzet dat een collegiaal orgaan dat bevoegd is een advies uit te brengen over de verlening van een bedrijfsvergunning, mede bestaat uit gekwalificeerde personen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen, wier rol beperkt is tot het geven van een uiteenzetting over de stand van het bedrijfsleven in het betreffende verzorgingsgebied en de impact van het project op dat bedrijfsleven, zonder deelname aan de stemming over de vergunningaanvraag.

[OMISSIS] [Or. 12]

[OMISSIS]

WERKDOCUMENT